

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 6/2021-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. januára 2021 v senáte zloženom z predsedu senátu Rastislava Kaššáka a sudcov Jany Baricovej a Miloša Maďara (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Hopferova, s. r. o., Bajzova 2, Košice, konajúcou prostredníctvom advokátky a konateľky JUDr. Martiny Hopferovej, vo veci namietaného porušenia základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na osobnú slobodu čl. 17 ods. 2 a ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Špecializovaného trestného súdu z 11. septembra 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 2 Tp 4/2020 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 7. septembra 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 20/2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutých rozhodnutí a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. októbra 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], t. č. v Ústave na výkon väzby [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na osobnú slobodu čl. 17 ods. 2 a ods. 5 ústavy, práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) z 11. septembra 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 2Tp/4/2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) zo 17. septembra 2020 v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Tost 20/2020 (ďalej aj „napadnuté uznesenie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti, jej doplnenia a ich príloh vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a pokračujúci zločin skrátenia dane a poistného podľa § 276 ods. 1 a 4 Trestného zákona, pre ktoré mu bolo vznesené obvinenie 16. decembra 2019 pod ČVS: PPZ-254/NKA-VY4-2019.

3. Sťažovateľ bol vzatý do väzby uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. 2 Tp 4/2020 z 29. februára 2020, a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b) zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len

„Trestný poriadok“). O osobnej slobode sťažovateľa v rámci trestného konania, ako aj väzobných otázkach bolo opakovane rozhodované jednak špecializovaným trestným súdom, ako aj najvyšším súdom. Počas trestného konania sa sťažovateľ obrátil taktiež na ústavný súd, a to prostredníctvom ústavnej sťažnosti podanej 25. augusta 2020, o ktorej bolo ústavným súdom rozhodnuté uznesením z 13. októbra 2020 č. k. IV. ÚS 485/2020-20 tak, že túto ústavný súd odmietol.

4. Pokiaľ ide o ústavnú sťažnosť doručенú ústavnému súdu 19. októbra 2020 (vrátane jej príloh a doplnení), z jej obsahu vyplýva, že špecializovaný trestný súd napadnutým uznesením podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku žiadosť obvineného [REDAKOVANÉ], vo výkone väzby v Ústave na výkon väzby Košice, o prepustenie z väzby zamietol. Zároveň podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku lehotu trvania väzby predĺžil o tri mesiace do 28. decembra 2020. Podľa § 80 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku *per analogiam* s poukazom na čl. 154c ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru ponuku prevzatia záruky za ďalšie správanie obvineného od [REDAKOVANÉ] ako dôveryhodnej osoby za obvineného neprijal. Podľa § 80 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku *per analogiam* s poukazom na čl. 154c ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru písomný sľub obvineného neprijal. Podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku *per analogiam* s poukazom na čl. 154c ods. 1 ústavy a čl. 5 ods. 3 dohovoru väzbu obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným nenahradil. Podľa § 81 ods. 1 Trestného poriadku peňažnú záruku vo výške 50 000 €, ktorú za obvineného ponúkla zložiť [REDAKOVANÉ], neprijal.

5. Proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu podali sťažnosti obvinený (po porade so svojím obhajcom), ako aj zamýšľaná dôveryhodná osoba [REDAKOVANÉ], a to priamo do zápisnice o výsluchu obvineného 11. septembra 2020. Obvinený (sám ani prostredníctvom svojho obhajcu) nedoručil písomne zdôvodnenie svojej sťažnosti do termínu konania neverejného zasadnutia nariadeného na účel prejednávania podaných sťažností. Obhajca obvineného bol sudcom pre prípravné konane výslovne upozornený, že spisový materiál bude nasledujúci pracovný deň, t. j. v pondelok 14. septembra 2020, postúpený najvyššiemu súdu.

Písomné vyhotovenie napádaného uznesenia bolo stranám (vrátane obvineného a jeho obhajcu) doručené ešte toho istého dňa, a to 11. septembra 2020. Pokiaľ ide o [REDAKOVANÉ], tá svoju sťažnosť odôvodnila konkrétne tým, že keďže [REDAKOVANÉ] je druhom jej dcéry a otcom jej vnučiek, ide pre ňu o blízku osobu v pomere obdobnom ako rodinnom, ktorého utrpenú ujmu pociťuje ako vlastnú. Skutočnosť, že bol vzatý do väzby, ktorá bola predĺžená do 28. decembra 2020, sa jej zvlášť negatívne dotkla. Uviedla, okrem iného, že keďže obvineného, jeho rodinu i priateľov a známych dobre pozná a má dostatočné vedomosti o jeho životnom štýle, jeho názoroch na otázky týkajúce sa spoločenského života, etiky, morálky, spravodlivosti a podobne, vyvstala pre ňu priam povinnosť mu pomôcť ako obvinenému pri uplatňovaní jeho ústavných a zákonných práv – brániť jeho základné ľudské hodnoty.

6. Najvyšší súd preskúmal podané sťažnosti na základe § 192 ods. 1 Trestného poriadku vrátane konania, ktoré mu predchádzalo, pričom dospel k záveru, že sudca pre prípravné konanie rozhodol v súlade so zákonom a stavom veci. Najvyšší súd v zmysle § 193 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku sťažnosti zamietol ako nedôvodné.

7. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení bezvýhradne stotožnil s hodnotením sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu, že nenastali žiadne také okolnosti, ktoré by spochybňovali či už opodstatnenosť trestného stíhania sťažovateľa, alebo oslabovali dôvodnosť jeho kolúznej väzby.

8. Sťažovateľ v posudzovanej ústavnej sťažnosti namieta, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako aj jemu predchádzajúce napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu sú nezákonné, arbitrárne a nepreskúmateľné.

9. Sťažovateľ prostredníctvom posudzovanej ústavnej sťažnosti namieta taktiež porušenie jeho práv procesným postupom orgánov činných v trestnom konaní vedeným Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, Prezídiom policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou (ďalej len „NAKA“), ako aj Úradom špeciálnej

prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“), špecializovaným trestným súdom a najvyšším súdom, a to v otázke prieskumov spôsobených počas prípravného konania.

10. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že:

- „I. Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesením zo dňa 17.09.2020 sp. zn. ITost 20/2020 a Špecializovaný trestný súd v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica uznesením, ktoré mu predchádzalo zo dňa 11.09.2020 sp. zn. 2Tp/4/2020, porušili základné práva sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*
- II. Orgány činné postupom v trestnom konaní vedenom pod ČVS: PPZ-254/NKA-VY4-2019 a pod VII/1 Gv 246/18/1000 Ministerstvo vnútra SR, Prezídium policajného zboru, národná kriminálna agentúra, odbor Východ, 4. oddelenie vyšetrovania a Úrad špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR porušili základné práva sťažovateľa podľa čl. 16 ods. 1, čl. 17 ods. 2 a ods. 5, čl. 46 ods. 1, čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 5 ods. 3 a 4, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.*
- III. Zrušuje sa uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 17.09.2020 sp. zn. ITost 20/2020 a uznesenie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, ktoré mu predchádzalo zo dňa 11.09.2020 sp. zn. 2Tp/4/2020, ktorému sa vec vracia a prikazuje opätovne rozhodnúť.*
- IV. Sťažovateľovi priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 10.000 € ktoré sú porušovatelia povinní zaplatiť spoločne a nerozdielne do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.*
- V. Porušovatelia sú povinní spoločne a nerozdielne nahradiť sťažovateľovi trovy konania vo výške 450,29 € do 15 dní od právoplatnosti nálezu, na účet právnej zástupkyne sťažovateľa vedený v Tatra Banka, a. s., č. ú.: 2925912836/1100, IBAN: SK18 1100 0000 0029 2591 2836, BIC SWIFT kód: TATRSKBX.“*

11. Sťažovateľ taktiež navrhol spojenie konania o posudzovanej ústavnej sťažnosti s konaním o jeho predchádzajúcej ústavnej sťažnosti podanej 25. augusta 2020, vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2032/2020.

II.

Relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním, o postavení jeho sudcov a ich bezúhonnosť ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

15. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

16. Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

17. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený.

18. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity, v zmysle ktorého ústavný súd o porušení základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd rozhoduje len v prípade, ak je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, ak by účinky výkonu tejto právomoci všeobecnými súdmi neboli zlučiteľné s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1 ústavy) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd (*mutatis mutandis* II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Pri uplatňovaní právomoci podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by ním vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (*mutatis mutandis* I. ÚS 13/00, I. ÚS 19/02, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Úlohou ústavného súdu rovnako nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01).

19. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

20. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania:

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) podľa § 42 ods. 2 písm. f), g), q), r), t), alebo písm. v), ktorý je zjavne neopodstatnený.

21. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť ide vtedy, ak ústavný súd pri jej predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie. V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť aj absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Za dôvody zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti treba v zmysle judikatúry (napr. IV. ÚS 62/08, IV. ÚS 211/08, II. ÚS 640/2016) považovať aj konkrétne okolnosti prípadu, predovšetkým intenzitu pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní dotknutého orgánu verejnej moci a ich ústavnoprávny rozmer a únosnosť z hľadiska požiadaviek na ochranu práv, ktorých porušenie sa namieta, vrátane posúdenia, či tieto

pochybenia, resp. nedostatky reálne spôsobili alebo mohli spôsobiť sťažovateľovi ujmu na jeho ústavou zaručených právach.

22. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom všeobecného súdu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím všeobecného súdu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých namietal, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (*mutatis mutandis* III. ÚS 71/2018).

III.

Sťažostná argumentácia a predbežné posúdenie vecí ústavným súdom

23. Podstata ústavnej sťažnosti sťažovateľa spočíva v jeho domnienke neústavnosti napadnutého uznesenia špecializovaného trestného súdu, ako aj napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, a taktiež procesným postupom NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry, ktorá spočíva v porušení jeho základného práva na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, práva na osobnú slobodu čl. 17 ods. 2 a ods. 5 ústavy, práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

24. Sťažovateľ považuje konanie súdov za svojvoľne vykonávané, ignorujúce ústavu a dohovor. Argumentuje, že napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ktorým najvyšší súd zamietol sťažnosti sťažovateľa a [REDACTED] proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu, ktorým bolo rozhodnuté

o tom, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu bola zamietnutá a neboli prijaté žiadne alternatívy ako náhrady väzby, nie je v súlade s ústavou a dohovorom.

25. Sťažovateľ prostredníctvom posudzovanej ústavnej sťažnosti sa domáha vyslovenia porušenia jeho už uvedených práv a následného zrušenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu. Zastáva ten názor, že nie sú naplnené podmienky ďalšieho trvania väzby po formálnej, ako ani materiálnej stránke. Za hlavné argumenty uvedené v posudzovanej sťažnosti je možné považovať:

- ani najvyšší súd, ani špecializovaný trestný súd neuvádzajú konkrétne skutočnosti, z ktorých by bolo možné vyvodit' dôvod väzby v zmysle § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku a
- konkrétne skutočnosti ako zákonné podmienky odôvodňujúce väzbu obvineného podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku musia byť preukázané nielen pri vzatí obvineného do väzby, ale musia pretrvávajú počas celého trvania väzby.

26. Sťažovateľ v obsahu doručenej ústavnej sťažnosti navrhol spojenie konania o nej s konaním o predtým podanej a v tom čase ešte nerozhodnutej ústavnej sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2032/2020. Návrh na spojenie veci odôvodnil vecnou súvislosťou, keďže obe sa týkajú rozhodovania o väzbe v rámci toho istého trestného konania. Ústavný súd po preskúmaní obsahu oboch sťažností nenašiel dostatočný základ pre vyhovie prosenému návrhu sťažovateľa, keďže v oboch ústavných sťažnostiach sa napádajú iné rozhodnutia všeobecných súdov, s čím súvisela aj rozdielna úroveň rozpracovania rozhodnutia o ústavných sťažnostiach. Ústavný súd pre úplnosť konštatuje, že o skôr podanej ústavnej sťažnosti už bolo rozhodnuté uznesením ústavného súdu č. k. IV. ÚS 485/2020-20 z 13. októbra 2020, ktorým bola skôr podaná ústavná sťažnosť sťažovateľa odmietnutá.

**K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením špecializovaného
trestného súdu sp. zn. 2 Tp 4/2020 z 11. septembra 2020**

27. Sťažovateľ mal v trestnom konaní v zmysle príslušných ustanovení Trestného poriadku právo domáhať sa ochrany svojich práv v rámci podania sťažnosti

proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu. Túto možnosť aj využil, a preto uplatňujúc princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup a napadnuté uznesenie špecializovaného trestného súdu, pretože ten preskúmal najvyšší súd, ktorý rozhodol o ním podanej sťažnosti, ako aj o sťažnosti podanej [REDACTED].

28. Už v uznesení č. k. IV. ÚS 485/2020-20 z 13. októbra 2020 ústavný súd pripomenul, že Trestný poriadok zakotvujúci inštitút sťažnosti poskytuje priestor aj na uplatnenie námietok týkajúcich sa pochybení konajúceho súdu potenciálne predstavujúcich zásahy do základných práv a slobôd väzobne stíhanej osoby. Rozhodovanie o tomto opravnom prostriedku patrí vždy druhostupňovému súdu. Sťažovateľ disponoval možnosťou uplatniť svoje námietky o prípadnom pochybení prvostupňového súdu prostredníctvom podanej sťažnosti, ktorú aj využil, keď proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu podal sťažnosť, o ktorej rozhodol napadnutým uznesením najvyšší súd. Ochranu základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám sťažovateľa tak bol v konkrétnom prípade oprávnený a zároveň povinný poskytnúť najvyšší súd v rámci inštančného konania. Táto skutočnosť vylučuje právomoc ústavného súdu preskúmať námietky sťažovateľa uplatnené proti napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu.

29. Systém ochrany základných práv a slobôd zaručených ústavou a vyplývajúcich z ústavy či zo záväznej medzinárodnej zmluvy je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám, resp. ľudským právam a základným slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 127 ods. 1 a čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd, resp. ľudských práv a základných slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy). Všeobecné súdy sú tak ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu

je preto subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (II. ÚS 13/01).

30. Vo vzťahu k už spomenutému princípu subsidiarity judikatúra ústavného súdu stabilne pripomína, že ochrana ústavnosti nie je a ani z povahy veci nemôže byť iba úlohou ústavného súdu, ale je takisto úlohou všetkých orgánov verejnej moci, v tom rámci predovšetkým všeobecného súdnictva. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti inštitucionálny mechanizmus, ktorý nastupuje až v prípade zlyhania všetkých ostatných do úvahy prichádzajúcich orgánov verejnej moci (napr. I. ÚS 214/09). Podľa právneho názoru ústavného súdu preto nemožno akceptovať, aby napĺňanie úsilia o spravodlivé súdne konanie príslušným všeobecným súdom nahradzoval ústavný súd svojím vstupovaním a ingerenciou do dosiaľ meritórne neskončeného konania. Ústavný súd môže urobiť zásah na ochranu ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv sťažovateľa až vtedy, keď už ostatné orgány verejnej moci nie sú schopné protiústavný stav napraviť (*mutatis mutandis* IV. ÚS 322/09).

31. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci.

K namietanému porušeniu práv napadnutým uznesením najvyššieho súdu sp. zn.

1 Tost 20/2020 zo 17. septembra 2020

32. Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že všeobecný súd rozhodujúci o sťažnosti proti rozhodnutiu o väzbe sa musí adekvátne a preskúmateľne vyrovnáť s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa (porovnaj III. ÚS 135/04, III. ÚS 466/2010), a taktiež z odôvodnenia rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti obvineného proti prvostupňovému súdному rozhodnutiu, ktorým bolo rozhodované o väzbe, musí byť zrejmé, že sa súd náležite zaoberal všetkými podstatnými argumentmi a námietkami, ktoré obvinený vo svojej sťažnosti uviedol (porovnaj III. ÚS 34/07, IV. ÚS 230/2011).

33. Ústavný súd opakovane zdôrazňuje, že pri posúdení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu nebolo jeho úlohou preskúmať správnosť skutkových a právnych záverov, o ktoré najvyšší súd oprel svoje rozhodnutie. Úloha ústavného súdu sa v danom prípade obmedzila na posúdenie otázky, či sa najvyšší súd s právne relevantnou argumentáciou sťažovateľa vysporiadal adekvátne a preskúmateľne a či je odôvodnenie jeho rozhodnutia ústavnoprávne akceptovateľné.

34. Ústavný súd taktiež zdôrazňuje, že v bode IV posudzovanej ústavnej sťažnosti (s. 5 a nasl.) sťažovateľ opakovane vytýka napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu (ako aj napadnutému uzneseniu špecializovaného trestného súdu, ktoré mu predchádzalo) obdobné pochybenia ako proti skorším uzneseniam najvyššieho súdu, ako aj špecializovaného trestného súdu, ktorými tieto súdy v rámci predmetného trestného konania už skôr rozhodovali o väzbe sťažovateľa, pričom ako sám uvádza, „*tie boli vytknuté v ústavnej sťažnosti vedenej pod Rvp 2032/2020 zo dňa 25.08.2020*“ (s. 6 posudzovanej ústavnej sťažnosti). Ústavný súd zdôrazňuje, že na mnohé jeho námietky v tomto kontexte mu už boli poskytnuté detailné vyjadrenia, ako aj odpovede v právoplatne ukončenom konaní uznesením č. k. IV. ÚS 485/2020-20 z 13. októbra 2020, ktorým jeho ústavná sťažnosť z 25. augusta 2020 bola odmietnutá.

35. Ústavný súd sa oboznámil s obsahom odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením prvostupňového uznesenia špecializovaného trestného súdu (právny názor zakotvený v ustálenej judikatúre ústavného súdu totiž zahŕňa požiadavku komplexného posudzovania rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania, pozri napr. sp. zn. IV. ÚS 350/09) a zistil, že špecializovaný trestný súd svoj záver o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby na slobodu detailne odôvodnil skutkovými okolnosťami a z nich plynúcimi právnymi závermi.

36. Najvyšší súd sa v napadnutom uznesení bezvýhradne stotožnil s hodnotením sudcu pre prípravné konanie, že v danej veci nenastali žiadne také okolnosti, ktoré by

spochybňovali či už opodstatnenosť trestného stíhania obvineného, alebo oslabovali dôvodnosť jeho kolúznej väzby. Najvyšší súd v odôvodnení jeho rozhodnutia v plnom rozsahu odkázal na plnohodnotné odôvodnenie rozhodnutia špecializovaného trestného súdu ako súdu prvého stupňa, s ktorým napadnuté uznesenie najvyššieho súdu, ako sám uviedol, tvorí jeden integrálny celok.

37. Ústavný súd zistil, že už špecializovaný súd ako prvostupňový súd, ktorého rozhodnutie potvrdil napadnutým uznesením najvyšší súd, sa s otázkou dôvodnosti väzobného stíhania sťažovateľa adekvátne vysporiadal, pričom v odvodnení napadnutého uznesenia uviedol zrozumiteľný a ústavne udržateľný výklad k uplatneniu relevantných ustanovení Trestného poriadku.

38. Pokiaľ ide o kolúzne správanie sťažovateľa v procesnom postavení obvineného, špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia na s. 7 uviedol, že k dôvodnosti trestného stíhania sa sudca pre prípravné konanie už dvakrát podrobne vyjadril a nemá žiadny dôvod nič na doteraz uvedenom meniť. Zastáva ten názor, že trestné stíhanie je dôvodné a jeho dôvodnosť je v dostatočnej miere založená na zdôrazňovaných konkrétnostiach. Špecializovaný trestný súd kládol dôraz taktiež na existujúcu judikatúru najvyššieho súdu, v zmysle ktorej nemôže byť úlohou už sudcu pre prípravné konanie s definitívnou platnosťou riešiť vierohodnosť či nevierohodnosť usvedčujúcich dôkazov (v preskúvanom prípade predovšetkým výpoveď spolupáchateľa [REDACTED]). Špecializovaný trestný súd taktiež uviedol, že boli zaznamenané overené pokusy o kontakty vzbudzujúce vážne podozrenia o deformovaní objektivizácie pravdy „zo strany obvinenej, resp. zo strany subjektov z prostredia obvineného“ (v uvedenom vyjadrení ide pravdepodobne o pisárku nedôslednosť, keď špecializovaný trestný súd používa spojenie „zo strany obvinenej“, pričom mal pravdepodobne na mysli „zo strany obvinenej [osoby]“, čo možno odvodiť napr. z textu bezprostredne predchádzajúceho odseku na s. 6 dole, kde používa pojem „obvinená osoba“ v súvislosti s [REDACTED] ako obvineným; pozn.). Špecializovaný trestný súd v nasledujúcich pasážach

odôvodnenia napadnutého rozhodnutia detailne argumentoval taktiež ďalšími okolnosťami k dôvodnosti ponechania sťažovateľa vo väzbe.

39. Navyše, pokiaľ ide o uplatnenie kolúznej väzby v trestnom konaní, o ktorú ide aj v sťažovateľovom prípade, špecializovaný trestný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia na s. 10 uviedol, že *„prípady kolúznej väzby z hľadiska možnosti jej nahradenia sú prípadmi, kedy k nahradeniu väzby môže dôjsť naozaj len vo veľmi výnimočných prípadoch. U kolúznej väzby sa totiž vo všeobecnosti predpokladá vysoká miera pravdepodobnosti, že obvinený bude zámerne mariť priebeh dokumentovania už prebehnuvšieho skutkového stavu tak aby sa zisťované skutočnosti deformovali v jeho prospech a možno tiež predpokladať takmer absolútnu neúčinnosť akýchkoľvek obmedzení, pokiaľ by neboli spojené s obmedzením slobody pohybu a len kontrolovanej komunikácie s vonkajším svetom. Takéto obmedzenia slobody pohybu a kontrola komunikácie v záujme objektivity dokumentácie skúmaných udalostí sú preto dôležité najmä v úvodných fázach trestného stíhania, v rámci ktorých sa robia prvé výsluchy obvinených i svedkov. Špecifikom tejto veci je to, že tu nehrozí len riziko kolúzneho konania, ale k takémuto konaniu už došlo. Za takejto situácie sa riziká nežiadúcich a protiprávných konaní zo strany obvineného zvyšujú v podstate v každej fáze trestného konania a možnosti kontroly zo strany probačného a mediačného úradníka sú vskutku obmedzené až nulové.“*. Špecializovaný trestný súd následne dodal, že *«Takéto isté tvrdenie platí aj ohľadne „kontroly“ dôveryhodnej osoby»*.

40. K otázke dôvodnosti väzobného trestného stíhania sťažovateľa najvyšší súd v napadnutom uznesení na s. 5 a 6 uviedol, že pokiaľ ide o kolúzny dôvod väzby, u sťažovateľa ako obvineného je sprítomnený v princípe už samotným charakterom stíhanej trestnej činnosti, ktorej sa mal dopustiť vo vzájomne previazanej skupine, ktorej vysoké finančné výnosy mali byť výsledkom dôsledne premysleného a plánovitého počínania. Sťažovateľ je trestne stíhaný aj za zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Trestného zákona. Najvyšší súd v napadnutom uznesení kládol dôraz aj na judikatúru Európskeho súdu

pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), ktorý zastáva ten názor, že existencia všeobecného rizika vyplývajúceho z organizovanej povahy údajnej trestnej činnosti môže byť akceptovateľná ako základ na väzobné stíhanie v počiatkových štádiách konania (rozhodnutie vo veci *Górsky proti Poľsku* zo 4. 10. 2005, sťažnosť č. 28904/02, bod 58) a za určitých okolností aj na predĺženie väzby (rozhodnutie vo veci *Celejewski proti Poľsku* zo 4. 8. 2006, sťažnosť č. 17584/04, bod 37). Najvyšší súd taktiež uviedol, že reálna a odôvodnená obava z (ďalších) kolúzných aktivít je v prípade sťažovateľa znásobená tým, že relatívne krátko po tom, čo mu za stíhanú trestnú činnosť bolo vznesené obvinenie (v intervale kratšom než dva mesiace), preukázateľne prostredníctvom tretej osoby nátlakovo pôsobil na spoluobvineného [REDACTED], aby vypovedal v prospech sťažovateľa. Najvyšší súd takéto zistenie vyhodnotil za natoľko závažné, že bezpochyby samo osebe odôvodňuje ponechanie obvineného v kolúznej väzbe.

41. Pokiaľ ide o dĺžku trvania väzby sťažovateľa a jej predĺženie, najvyšší súd v napadnutom rozhodnutí, berúc do úvahy náročnosť predmetnej trestnej veci, na s. 7 uviedol, že nemožno predĺženú lehotu väzby u obvineného na 10 mesiacov považovať za také obmedzenie osobnej slobody, ktoré by z hľadiska trvania vykazovalo známky excesu. Lehota väzby bola v danom prípade navyše predĺžená „iba“ o tri mesiace, hoci právna úprava tu nevylučovala predĺženie lehoty aj o plných sedem mesiacov v zmysle § 76 ods. 3 tretej vety a § 76 ods. 7 písm. b) Trestného poriadku.

42. Pokiaľ ide o možnosť nahradenia väzby inštitútmi podľa § 80 ods. 1 písm. a) až c) a § 81 ods. 1 Trestného poriadku, najvyšší súd uviedol, že v danom štádiu trestného konania prevyšuje obava vyjadrená v § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku nad alternatívou nahradenia väzby obvineného. Najvyšší súd zdôraznil, že je potrebné mať neustále na pamäti, že nahradenie väzby *je možnosťou, ale nie právom obvinenej osoby* (R 45/2013-III). Následne sa detailne vyjadril k relevantnej právnej úprave a k jej uplatneniu v danom prípade.

43. Ústavný súd konštatuje, obdobne ako v uznesení č. k. IV. ÚS 485/2020-20 z 13. októbra 2020, že posúdenie dôvodnosti trestného stíhania vedeného proti sťažovateľovi, ako aj ďalšieho trvania jeho väzobného trestného stíhania je ústavnoprávne udržateľné. Špecializovaný trestný súd, ako aj najvyšší súd v napadnutých uzneseniach podporili ich výrokové časti konkrétnymi skutkovými okolnosťami, ktoré v potrebnej miere poukazujú na možnosť kolúzneho správania sťažovateľa v prípade jeho prepustenia z väzby na slobodu. Úvahy a závery špecializovaného trestného súdu, ako aj najvyššieho súdu týkajúce sa väzobného trestného stíhania sťažovateľa a k tomu potrebného splnenia zákonom predpokladaných podmienok, ktoré sú uvedené v napadnutých uzneseniach, považuje ústavný súd za relevantné, opodstatnené, dostatočné a vyčerpávajúce.

44. Vo vzťahu k sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd ďalej konštatuje, že pri skúmaní opodstatnenosti ústavnej sťažnosti v tejto časti vychádzal predovšetkým zo skutočnosti, že namietané konania a rozhodnutie najvyššieho súdu boli konaním a rozhodnutím o väzbe, t. j. o jeho osobnej slobode. Nešlo teda o konania a rozhodovanie vo veci samej, teda o vine a treste.

44.1 Ústavný súd vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy v súvislosti s konaním a rozhodovaním všeobecných súdov o osobnej slobode fyzickej osoby vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie

a rozhodovanie všeobecného súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

44.2 Obdobne vo vzťahu k namietanému porušeniu práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu ústavný súd pripomína, že ustanovenie tohto článku dohovoru je z vecného hľadiska (*ratione materiae*) v trestných veciach aplikovateľné v zásade len na rozhodovanie vo veci samej (rozhodovanie o vine a treste, t. j. o trestnom obvinení) a nevzťahuje sa v plnom rozsahu na rozhodovanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, z hľadiska väčšiny procesných záruk poskytnutých osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na osobnú slobodu a bezpečnosť (m. m. napr. I. ÚS 256/07, II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Tento právny názor vychádza z rešpektovania rozhodovacej praxe EŠLP, v zmysle ktorej sa osobná sloboda chráni v zásade prostredníctvom čl. 5 dohovoru, a to najmä pokiaľ ide o zákonnosť väzby vrátane otázky, či k takémuto zbaveniu slobody došlo v súlade so zákonom upraveným postupom (čl. 5 ods. 1 dohovoru), pričom súčasťou záruk vyvoditeľných z čl. 5 dohovoru je aj ochrana práva jednotlivca na primeranú dĺžku väzby v zmysle požiadavky, aby väzba nebola predlžovaná nad primeranú lehotu a aby nedochádzalo v postupe príslušných orgánov počas trvania väzby k zbytočným priet'ahom (čl. 5 ods. 3 dohovoru), ako aj ochrana práva jednotlivca domáhať sa periodického prieskumu zákonnosti väzby a žiadať o prepustenie na slobodu, o ktorom musí byť rozhodnuté urýchlene [(čl. 5 ods. 4 dohovoru); k uvedenému pozri napr. *Khudoyorov v. Rusko*, č. 6847/02, rozsudok EŠLP z 8. 11. 2005, body 124 –125, 172 – 174 a 193; *Öcalan v. Turecko*, č. 46221/99, rozsudok Veľkej komory EŠLP z 12. 5. 2005, body 83 – 84 a 103; *Khudobin v. Rusko*, č. 59696/00, rozsudok EŠLP z 26. 10. 2006, body 103 a 115]. Uvedené síce nevyklučuje, aby v odôvodnených prípadoch bolo možné aplikovať aj také procesné garancie, ktoré svojou povahou sú podradené pod čl. 6 dohovoru, ich využitie však prichádza do úvahy iba primerane (*mutatis mutandis*) s prihliadnutím na osobitosti konania o pozbavení osobnej slobody (*Trepashkin proti Rusku*, č. 2, rozsudok, 16.12. 2010, č. 14248/05, § 148). O takéto okolnosti však v prejednávanej veci podľa názoru ústavného súdu nejde.

44.3 Ústavný súd preto vo vzťahu k už označeným článkom ústavy a dohovoru konštatuje, že v obsahu ústavnej sťažnosti nenašiel dostatočnú argumentačnú bázu pre vyslovenie záveru, že medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým uznesením najvyššieho súdu v súvislosti s rozhodovaním o väzbe existuje vecná súvislosť.

45. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na nedotknuteľnosť osoby a jej súkromia podľa čl. 16 ods. 1 ústavy, práva na osobnú slobodu čl. 17 ods. 2 a ods. 5 ústavy, práva domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde Slovenskej republiky podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 3 a 4 a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

46. Pokiaľ ide namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa § 48 ods. 2 ústavy v súvislosti s rozhodovaním a postupom najvyššieho súdu a špecializovaného trestného súdu (bod I petitu ústavnej sťažnosti, pozn.), ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že v ústavnej sťažnosti chýba k namietanému porušeniu predmetného základného práva vo vzťahu k označeným všeobecným súdom akákoľvek súvzťažná argumentácia. V zmysle § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde musí byť návrh na začatie konania odôvodnený, pričom konštantná judikatúra ústavného súdu dopĺňa, že nepostačuje akékoľvek odôvodnenie návrhu na začatie konania, ale ten musí byť odôvodnený kvalifikovane, t. j. musí spĺňať ústavno-právne požiadavky (m. m PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014 a i.). Rovnako § 123 ods. 1 písm. c) zákona o ústavnom súde vyžaduje v ústavnej sťažnosti označenie konkrétnych skutkových a právnych dôvodov, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd. Táto náležitosť ústavnej sťažnosti splnená nebola. Nedostatok právne relevantného odôvodnenia ústavnej sťažnosti má vo vzťahu

k namietaným porušeniam toho-ktorého základného práva alebo slobody významné procesné dôsledky, pretože ústavný súd nie je skutkovým súdom ani ďalšou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva, takže bez splnenia uvedenej podmienky ani nemôže o návrhoch sťažovateľa uvedených v petite rozhodovať (m.m. napr. III. ÚS 131/2012, III. ÚS 583/2015, III. ÚS 26/2016). Ústavný súd nepovažoval v tomto prípade za dôvodný ani postup podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde, keďže v označenom prípade ide o nedostatok obsahový, a nie formálny a ústavný súd by v takom prípade mal postupovať zdržanlivo a nesuplovať povinné právne zastúpenie sťažovateľa. Z už uvedených dôvodov bolo preto namieste, aby ústavný súd v tejto časti ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde pre nesplnenie náležitostí ustanovených zákonom.

K namietanému porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry

47. Sťažovateľ pred ústavným súdom namieta porušenie svojho práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom NAKA a úradu špeciálnej prokuratúry v rámci prípravného konania.

48. Podľa názoru sťažovateľa, sústredeného na s. 5 a následne do troch odsekov časti C jeho ústavnej sťažnosti, malo dôjsť k priet'ahom v konaní tým, že „do dnešného dňa“ (pravdepodobne deň spísania ústavnej sťažnosti, pozn.) nemalo byť ešte prípravné konanie ukončené, v dôsledku čoho nepovažuje postup orgánov činných v trestnom konaní za prednostný a urýchlený. Tento záver podporuje aj konštatovaním, že takmer tri mesiace nemali byť v jeho väzobnej veci vykonávané žiadne plánované procesné úkony.

49. Úlohou ústavného súdu tak bolo zamerať sa na skutočnosť, či sťažovateľom namietaná dĺžka prípravného konania a tvrdené vady v pomalom postupe orgánov činných v trestnom konaní sú v okolnostiach prejednávanej veci spôsobilé zasiahnuť do základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov. Ústavný súd konštatuje, že od vznesenia obvinenia proti sťažovateľovi (16. decembra

2019) do podania ústavnej sťažnosti (19. októbra 2020) uplynulo 11 mesiacov, čo v okolnostiach prejednávanej veci nemožno *ipso facto* považovať za obdobie, ktoré by bolo spôsobilé vyvolať prieskumy vo väzobnom trestnom stíhaní sťažovateľa s prívlastkom zbytočné. Dĺžka vyšetrovania síce presahuje lehotu, ktorú pre zločin predpisuje § 209 ods. 2 Trestného poriadku (4 mesiace od vznesenia obvinenia, pozn.), táto lehota je však svojou povahou poriadková a v elementárnych súvislostiach nezáväzne rámcuje zákonný imperatív vyplývajúci zo zásady oficiality (§ 2 ods. 6 Trestného poriadku). Jej možné prekročenie napokon prezumuje priamo § 209 ods. 3 Trestného poriadku.

50. Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach vyslovil, že základné právo na konanie bez zbytočných prieskumov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel práva na konanie bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty obvineného, sa aj v prípravnom konaní sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote. Pri posudzovaní postupu orgánov činných v prípravnom konaní nie je úlohou ústavného súdu nahradzovať ich činnosť a určovať, aký optimálnejší postup v konaní trestná vec obvineného vyžadovala. Úlohou ústavného súdu je zistiť, či konkrétny postup týchto orgánov nie je z hľadiska naplnenia práva obvineného na konanie bez zbytočných prieskumov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy svojvoľný alebo zjavne neodôvodnený (III. ÚS 99/02). Dôvod pre taký záver ústavný súd v tomto štádiu nenašiel. Pri hodnotení kritérií, ktoré ústavný súd v nadväznosti na rozhodovaciu činnosť Európskeho súdu pre ľudská práva využíva na posudzovanie zbytočných prieskumov v konaní (zložitosť veci, správanie účastníka, postup orgánu verejnej moci a predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa), osobitne v tomto prípade poukazuje na povahu a závažnosť vyšetrovanej trestnej činnosti, ktorej charakter sám osebe v priamej úmere spravidla ovplyvňuje aj jeho trvanie. Postup orgánov činných v trestnom konaní nemožno preto hodnotiť z ústavnoprávneho hľadiska ako svojvoľný

a zjavne neodôvodnený. Treba však upozorniť, že táto okolnosť nemôže slúžiť na ospravedlnenie akejkoľvek dĺžky vyšetrovania trestnej činnosti, prípadne na tolerovanie liknavého a zásadne neefektívneho postupu pri jej objasňovaní. Rovnako nemožno ani vylúčiť, aby v rovine podústavného práva bol doterajší postup orgánov činných v trestnom konaní braný na zreteľ pri posudzovaní dôvodnosti väzobného trestného stíhania sťažovateľa.

51. V tomto štádiu však ústavný súd uzatvára, že namietaná dĺžka trestného konania svojou intenzitou nedosahuje ústavnoprávnu úroveň, čo ale nevyklučuje, aby sa sťažovateľ v prípade, že v ďalšom priebehu trestného konania bude mať pochybnosti o rešpektovaní jeho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, opätovne domáhal nápravy jeho porušenia pred ústavným súdom ďalšou ústavnou sťažnosťou, keďže k nastoleniu stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci (m. m. III. ÚS 127/03, IV. ÚS 221/04).

52. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

53. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti sa ústavný súd ďalšími návrhmi sťažovateľa uvedenými v petite jeho ústavnej sťažnosti nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody podľa ústavy, alebo ľudského práva alebo základnej slobody podľa kvalifikovanej medzinárodnej zmluvy, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2021

Rastislav Kaššák
predseda senátu